

Lønning. Hvis det nu, efterat dette Lovudkast er blevet ophjævet til Lov, skulde findes, at der gaves kirkelige Embeder, der vare saa knapt aflagte, hvad jeg har en Formodning om vil være Tilfældet, vilde det vistnok ligge nærmest at anvende det mulige Overskud til at forbedre disse Embedsmænds Stilling. Men naar der, efterat disse nærmeste Krav vare fyldbestgjorte, skulde vise sig et nogenlunde sikkert og paalideligt Overskud af Lønningsfonden, da vil jeg ansee det for berettiget og ønskeligt, at dette kunde anvendes ogsaa til andre kirkelige Formaaler. Dette Forslag aabner nu netop en lovlig Udvei til at give Overskuddet en saadan Anvendelse, og jeg skjønner derfor ikke rettere, end at de Medlemmer, der ønske en saadan Anvendelse, maae være villige til at stemme for dette Forslag. I modsat Retning er der indvendt, at Bestemmelsen skulde være for bindende. Man har anført, at der kunde indtræde ganske overordentlige Forhold, hvor det var nødvendigt for Staten at maatte kræve Tilskud af de kirkelige Medlemmer. Paa saadanne ganske overordentlige Forhold kan nu ingen Lov være beregnet; men skulde virkelig saadanne overordentlige Forhold indtræde, Forhold, som førte en truende Fare og Nød med sig over det Land og Folk, hvortil Kirken hørte, saa kan jo Lov ændres ved Lov, og under saadanne Forhold vil det være den mindste Kunst at føre en Lov igjennem, som gif i den Retning, og som aabnede Staten Tilskud fra de kirkelige Medlemmer. Denne Indvending har derfor meget Lidt paa sig. Naar der endelig siges, at Bestemmelsen skal være overflødig, vil det med andre Ord sige, at der skulde være gjort Nok, naar Folketirken blev stillet lige med de øvrige Institutter med særlige Fonds. Men efter min Overbeviisning er der hermed, just ifølge Grundloven, ikke gjort Nok. Folketirken kommer ikke til at indtage den Stilling, som Grundloven anviser den, ved at blive stillet lige med andre særlige Institutter, og den Fare ligger nær, at de kirkelige Interesser kunne blive stødte tilbage for andre Interesser, der kunde synes mere paatrængende og nærliggende. Det er altsaa det, vi ville have opnaaet. Ganske vist er der ved ingen grundlovlig Garanti bragt tilveie, men vel en Betryggelse under mulige Forhold,

der kunde friste Lovgivningsmagten ind paa en Vej, hvor den vilde gribe ind i de kirkelige Medlemmers Anvendelse. De Herrere, der mene, at det bør blive til sand Virkelighed, at de kirkelige Fonds holdes ubskilte fra Statskassen, at de kirkelige Medlemmer, indtil anderledes bestemmes ved Lov, blive forbeholdte kirkelige Formaalets Fremme, maae ogsaa finde sig opfordrede til at stemme for Forslaget.

M. P. Bruun: Jeg skulde ikke have taget Ordet i denne Sag, hvis ikke den meget ærede sidste Taler havde udtalt sig netop for det Forslag, der er stillet under den 5te Afstemningspost. Det er kun meget nødvendigt, at jeg, der ellers saa gjerne slutter mig til de 3 høitagede Landstingsmænd, der have stillet dette Forslag, her maa forlade dem. Jeg kan som Begrundelse derfor tildeels henholde mig til, hvad der allerede er ytret af 2 ærede Landstingsmænd (Steel og Strøm), der ere i samme Stilling som jeg i dette Tilfælde, men jeg skal dog endnu tilføie en Bemærkning, og det er den, at jeg, ihvorvel jeg anerkjender en Lønningsfonds Berettigelse, saaledes som vi tænke os den til Geistlighedens Lønning, hvorvel jeg anerkjender den som en saadan, der ikke uden ganske særdeles og overordentlige Omstændigheder skulde gives en anden Anvendelse, kan jeg dog ikke betragte det anderledes, end at den maa kunne anvendes til andre Diemed under, som sagt, ganske overordentlige Omstændigheder, men med en saadan Anstuelse indseer jeg ikke vel, hvorledes jeg skulde kunne bidrage til, ved en Lov at give et Løfte, der stod i Modstrid dermed. Man siger vel, at et saadant Løfte har Intet at bethyde, det kan jo forandres ved Lov; men hvis det ikke har Noget at bethyde, hvis enhver Lov kan forandre det, hvorfor da sætte det ind her? Hvorfor skulle de Medlemmer, der kunne tænke sig det Tilfælde, at disse Medlemmer kunne komme til en anden Anvendelse, uagtet de have en stærk Overbeviisning om, at det kun kan stee i ganske overordentlige Tilfælde, nu i en Lov sige, at det ikke skal kunne stee? Det er min Hovedbetragtning, og det er med Hensyn til den at jeg ikke kan gaae ind paa Forslaget under Nr. 5.